

منظر روایی خطوط

باغ موزه دفاع مقدس

چکیده | نمایش مفهوم «دفاع مقدس» هدف اصلی طراحی باغ موزه دفاع مقدس بوده است. ایده اصلی طرح در پروژه باغ موزه دفاع مقدس تهران، دست یافتن به نظامی برگرفته از فرم باغ ایرانی اعلام شده که در قیاس با هدف طرح نامناسب شناخته می‌شود زیرا انتقال مفاهیم در این باغ باید برای قشرهای مختلف ملموس بوده و با حضور در فضا به درک حداقلی از مفاهیم دست پیدا کنند. منظر دفاع مقدس منظر روایی است که به صورت‌های مختلف عینی و انتزاعی و یا هر دو ارائه می‌شود که نادیده گرفتن این ویژگی در پروژه موجب طرح محوطه به صورت تزئینی و عدم منظرپردازی به صورت سلسله مراتبی و در چارچوب یک رویداد، جهت دست یافتن به مفهوم کلی دفاع مقدس شده است. از سوی دیگر طرح تفصیلی، این ناحیه را فضای تفریحی فرهنگی شهر خوانده است لکن به دلایل مختلف مخاطبان کمی در فضای باز باغ موزه حضور پیدا می‌کنند و باغ موزه تبدیل به یک محوطه تشریفاتی و تزئینی شده تا یک باغ ادراکی.

واژگان کلیدی | باغ موزه، منظر روایی، عناصر منظرین دفاع مقدس، خوانش منظر دفاع مقدس.

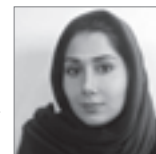
آرمان میناتورسجادی،
کارشناس ارشد معماری
منظر.

arman_miniator@yahoo.com

شبنم محمدزاده،
کارشناس ارشد معماری
منظر، دانشگاه تهران.

Shabnam_mohammadzadeh@yahoo.com

ندا یوعلی‌زاده،
کارشناس ارشد معماری
منظر، دانشگاه تهران.

nedaboualizadeh@yahoo.com

تصویر ۵: تعدد ورودی‌ها و در نظر گرفتن ورودی مجزا برای بنای موزه به عنوان ورودی اصلی باعث کم‌رنگ شدن نقش ورودی باغ‌دره و عدم موفقیت در جذب و کشش افراد به باغ‌دره شده است. باغ موزه دفاع مقدس، تهران. عکس: مهدی درخواه، ۱۳۹۱.

Pic5: A plurality of inputs and taking separate entrance to the structure as the museum's main entrance that leads to a reduced role of Garden Valley input and the failure to attract and pull people to Garden Valley. Holy Defense Garden Museum, Tehran. Photo: Mehdi Dorkhah. 2011.

می‌رسد توجه صرف به کلیات طراحی محوطه باغ‌موزه در مسابقه، موجب نادیده گرفتن مفهوم اصلی مورد نظر پروژه یعنی دفاع مقدس در فضا سازی‌های بیرونی و عدم ارتباط مفهومی بین بنا و محوطه شده باشد.

طرح برگزیده جهت بازنگری در طراحی و اجرا به شرکت «نقش جهان پارس» به مدیریت «هادی میرمیران» سپرده شد. ولی بعد از دو ماه از واگذاری پروژه به این شرکت به علت درگذشت وی، طرح به شرکت مشاور «برسیان شار» تحت نظر مهندس «ژیلا نوروزی» واگذار شد (طراح، ۱۳۹۴).

ایده اصلی طراح برای طراحی محوطه، رسیدن از مفهوم خشونت به صلح و آرامش بوده است. از این رو از خطوط شکسته و خشن بهره گرفته شد که در نهایت به خطوط هندسی منظم و هماهنگ به عنوان محور اصلی باغ ایرانی منتهی می‌شود (تصاویر ۱ و ۲). طبق گفته طراح، هدف اصلی جنگ رسیدن به بهشت قرآنی است و باغ ایرانی نمودی از بهشت است. در نتیجه ایشان، باغ ایرانی را به عنوان ایده اصلی طرح به کار برده است. ساخت مکانی با ویژگی‌های کلاسیک باغ ایرانی نمی‌تواند ایده مناسبی برای موضوع دفاع مقدس باشد. در این طرح لازم بود که منظر دفاع مقدس زمینه اصلی منظرپردازی

شامل «هادی میرمیران»، «مهدی چمران»، «عیسی حجت»، «مهدی حجت» و «کامبیز ناظرعمو» در سال ۱۳۸۴ برگزار شد که طرح برتر طی مدت ۳۰ ماه احداث شد (شارستان، ۱۳۸۴: ۶). در میان داوران علی‌رغم غلبه منظر در پروژه، هیچ فردی متناسب با این تخصص حضور نداشت. نحوه برخورد با توپوگرافی زمین و شیب زیاد در امتداد شمالی جنوبی (حدود ۳۰ متر)، محل قرارگیری بنای موزه در سایت، توجه به مفاد طرح تفصیلی با حفظ محور اصلی مرکزی به عنوان پیاده‌راه اتصال دهنده دو پایانه حقانی به همت، اختصاص یافتن اراضی عباس‌آباد به عنوان کاربری‌های فرهنگی و تفریحی، احترام به طبیعت و تجاوز نکردن ارتفاع بنا از ارتفاع تپه‌ها از نکات مهم در داوری بود (عصاری و آباد، ۱۳۹۱: ۱۰۸). به گفته «مهدی حجت» به دلیل مقیاس پروژه، طراحی محوطه بنا به عنوان فضایی مرتبط با مفهوم باغ‌موزه در مسابقه مورد قضاوت قرار نگرفت و صرفاً بنای موزه مد نظر بود: «به دلیل طول زیاد و عرض کم زمین، نحوه برخورد با زمین مسئله‌ای بود که طرح برگزیده به طور مناسب با آن برخورد کرده و با توجه به اینکه مقیاس پروژه طوری نبود که در آن مکان بررسی دقیق محوطه و منظر پیرامون بنا میسر باشد در نتیجه بار دیگر تأکید بر بنای موزه قرار گرفت». به نظر

مقدمه | در زمان جنگ، پیشنهاد ساخت موزه دفاع مقدس در استان خراسان توسط تعدادی از رزمندگان مطرح شد اما به علت کمبود بودجه این کار انجام نشد. بعداً ساخت این موزه در تهران توسط شورای اسلامی شهر تهران در دست اقدام قرار گرفت. براساس مطالعات اولیه، مکان پروژه در یکی از سه نقطه مرقد حضرت امام، تپه‌های لویزان و چیتگر تعیین گردید ولی در تصمیم نهایی، تپه‌های عباس‌آباد تهران برای ساخت این موزه انتخاب شد. طرح باغ‌موزه دفاع مقدس بعد از برنامه‌ریزی به مسابقه گذاشته شد که طرح برنده پس از تغییرات فراوان در مدت ۲ سال در مساحت ۲۲ هکتار احداث شد. برای ارزیابی این پروژه سه معیار «تطابق طراح با مفهوم دفاع مقدس»، «مخاطب‌پذیری طرح» و «خوانش منظر به مثابه یک رویداد» در نظر گرفته شده تا با توجه به آنها میزان موفقیت طرح در رسیدن به هدف اصلی یعنی «درک مفهوم دفاع مقدس» به کمک ۲ نوع درک حسی و عقلی سنجیده شود.

ساخت باغ‌موزه دفاع مقدس مسابقه طراحی باغ‌موزه دفاع مقدس توسط شرکت توسعه فضاهای فرهنگی شهر تهران و داوری پنج معمار سرشناس

تصاویر ۱ و ۲: استفاده از خطوط شکسته در کنار خطوط منظم و هندسی آکس مرکزی، ایده اصلی در باغ موزه دفاع مقدس، باغ ایرانی می باشد، باغ موزه دفاع مقدس، تهران. عکس: مهدی درخواه، ۱۳۹۱.

Pic1 and 2: Using regular lines and geometric broken lines in the central AX, the main idea in the Garden Museum of Holy Defense is the Persian Garden, the Holy Defense Garden Museum, Tehran. Photo: Mehdi Dorkhah, 2011.

تصویر
Pic1

و اصولاً مشاور طرح روشن نکرده که تأمین مفاهیمی که نیازمند ادراک عقلی هستند در بستر هنرهای تجسمی چگونه ممکن است.

مخاطب پذیری در باغ موزه دفاع مقدس انتخاب منظره کلاسیک باغ ایرانی به عنوان کانسپت باغ موزه دفاع مقدس و اجرای ناقص آن، ضمن آنکه نتوانسته از نوستالژی جامعه ایرانی در جهت ترغیب مردم به حضور در باغ بهره برداری کند، به ظرفیت های حماسی و روحانی نهفته در مفهوم دفاع مقدس و خاطرات جنگ نیز بی توجه مانده است.

باغ موزه در وهله اول منظره است موضوعی که در میان اجزای آن فضای بسته ای برای نمایش آثار خاص و متناسب با مکان سرپوشیده وجود دارد. این تعریف از طرح، به اقرار عضو هیئت داور، اساساً در میان ضابطه های قضاوت وجود نداشته و طرح ها بر اساس ساختمان موزه قضاوت شده اند و رویکرد منظره پردازی در فضای بیرونی عنصری فرعی و حتی مغفول بوده است. اگرچه از دقت در اهداف اعلام شده کارفرما هرگز بر نمی آید که پروژه معماری منظر باغ موزه به معماری یک بنا تنزل داده شود؛ اما این رویکرد مهمترین علت در انحراف طرح

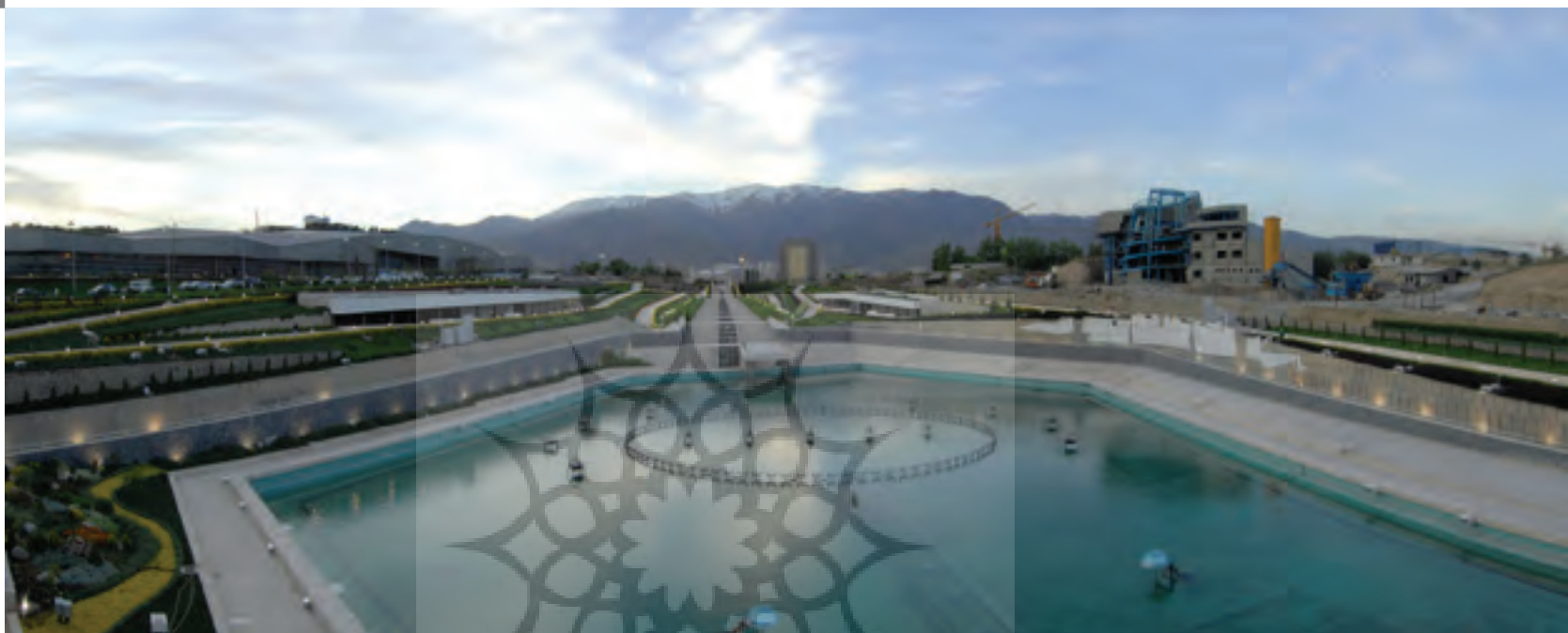
به روایت طراح مجموعه باغ موزه براساس بیان مفهوم دفاع مقدس شامل سه بخش است. بخش اول: آگاهی (مشمول بر کلیه اسناد و مدارک رویدادهای دفاع مقدس)، بخش دوم: حس حضور (بازسازی وقایع جنگ) و بخش سوم: راه تعالی (بیان جنبه های معنوی، مفاهیم و آرمان های دفاع مقدس در ۷ مرحله). در فضای بیرونی مجموعه بی ارتباط با فضاهای داخلی، این سه بخش در توالی هم در نظر گرفته نشده و عناصر منظرین دفاع مقدس (طبیعی و مصنوع و ماشین آلات جنگی) به صورت واقعی در محوطه چیده شده اند. خطوط طراحی، محور اصلی، پرچم، دریاچه هور، نخل، تانک، قرارگیری بنا در تپه و استفاده از پوشش گیاهی سبز مؤلفه هایی هستند که به صورت اجزای جدا از هم در فرآیند طراحی و یا بعد از آن در زمان های مختلف به باغ موزه اضافه شده اند. این چیدمان بدون منظره سازی حماسی مورد نظر طرح، مجموعه را به منظره ای از خطوط مختلف تبدیل ساخته که تنها عامل ارتباط عناصر چیده شده در سایت هستند. حیرت و حقانیت، دفاع، آرامش، شهادت و پیروزی مفاهیم مورد نظر مجموعه هستند که در فضای بیرونی آن، به واسطه چیدمان مجسمه وار عناصر در بستری از خطوط تراز و گیاهان تزئینی قابل درک نیست (تصویر ۳)

فضا باشد. اگرچه آشنایی با مفهوم دفاع مقدس و ترویج فرهنگ مقاومت از اهداف مهم پروژه بوده که در طرح مغفول مانده است (جدول ۱).

منظر دفاع مقدس در باغ موزه

دفاع مقدس در جامعه اسلامی ما نوعی ارزش اجتماعی تلقی می شود که در یک مقطع زمانی به سطح اول ارزش ملی - مردمی رسیده است. با توجه به اینکه در باغ موزه دفاع مقدس هدف، حفظ ارزش ها و ترویج فرهنگ مقاومت بوده است، منظر باغ موزه در کانون توجه قرار می گیرد. برای رسیدن به این هدف می توان معیار «تطابق طرح با منظر دفاع مقدس» را بر اساس شاخص هایی در دو دسته «عناصر منظرین دفاع مقدس» و «مفاهیم دفاع مقدس» مورد بررسی قرار داد.

بنا به گفته گروه اجرایی، این مجموعه شامل دو قسمت «باغ موزه» و «باغ دره» است. باغ دره یک محور پیاده تفریحی است که شیب های دو طرف آن، فضاهای نمایشی، فضاهای باز موزه ای، خدماتی و پشتیبانی را در خود جای می دهد. باغ موزه بر سلسله تپه های مشرف به باغ دره دفاع مقدس و پارک طالقانی استقرار یافته و ساختمان اصلی موزه را در بر می گیرد.

استفاده از مناظر ایرانی در ترکیب با منظره حماسی می‌توانست احساس بهتری نسبت به وضع موجود را در مخاطب ایجاد کند؛ به گونه‌ای که افراد احساس تعلق به مکان و خاطره‌انگیزی داشته باشند. با توجه به تعدد ورودی‌ها و در نظر گرفتن ورودی مجزا برای بنای موزه به عنوان ورودی اصلی، نقش ورودی باغ‌دره کمرنگ شده و نتوانسته سبب جذب و کشش افراد به باغ دره شود. در نتیجه افراد پس از وارد شدن از ورودی‌های اصلی بنای موزه، تنها از دامنه به تماشای باغ‌دره می‌نشینند. اگر ورود به باغ‌موزه به جای بنا از باغ صورت می‌گرفت در این صورت باغ می‌توانست ضمن اتصال فضای درون و بیرون و به تعامل واداشتن فضای باغ‌موزه با سایت اطراف به یک فضای تفرجگاهی - فرهنگی در مجموعه عباس‌آباد تبدیل شود. جذب و کشش اقشار جامعه با جنسیت، سن، فرهنگ، طبقه اجتماعی و اقتصادی مختلف با توجه به

جدول ۱: اهداف و رویکردهای کارفرما و اهداف و ایده‌های طراح. مأخذ: سازمان توسعه فضاهای فرهنگی و مصاحبه با طراح (ژیلا نوروژی)، ۱۳۹۴.

Table 1: The employer's objectives and approaches and objectives and design ideas. Source: Department of Cultural Spaces Development and interviews with designers (Zhila Nourozi), 2015.

دسترسی و موقعیت، باغ‌موزه دفاع مقدس در شرایط بهتری نسبت به سایر اجزای این مجموعه قرار دارد، اما کمترین مخاطب را در عباس‌آباد دارد. این اتفاق را تنها با ضعف طرح در ایجاد ارتباط با مخاطب و پاسخگویی به نیازهای حسی و عقلی او که دو مرحله اصلی در فرآیند ادراک منظر هستند، می‌توان توضیح داد. در حالی که سایر مراسم و اتفاقات اجتماعی مرتبط با دفاع مقدس و حضور انبوه مردم در ارتباط با آنها نشان می‌دهد که پایگاه اجتماعی مفهوم دفاع مقدس در جامعه ایران همچنان پر قدرت و پرمخاطب است.

به لحاظ تکنیکی نیز برخی نکاتی که در جذابیت پروژه نقش مهمتری داشته قابل توجه است:

به سوی یک پروژه ناموفق بوده است. تحلیل مفهومی دفاع مقدس حاوی معانی و مفاهیمی است که شیوه منظره‌پردازی مجموعه را به سویی جز ساختار کلاسیک باغ ایرانی سوق می‌دهد. منظر حماسی مهمترین وجه آن است که در کانسپت رمانتیک باغ ایرانی کمتر قابل دستیابی است. بیان دلایل نامربوط برای ایجاد جذابیت در فضا، مانند استناد به عدد ۷ و هفت مرحله سلوک عرفانی برای زیبا و جذاب ساختن منظره و تولید منظره‌های علامتی (آیکونیک) نمی‌تواند ضامن زیبایی و مطبوعیت فضا شود. در حالی که مجموعه تفریحی عباس‌آباد در شهر تهران هر روزه جاذب جمعیت زیادی است و در عین آنکه به لحاظ

اهداف کارفرما	اهداف طراح
<ul style="list-style-type: none"> • ترویج فرهنگ اصیل دفاع مقدس • بازگو کردن حقیقت و واقعیت دفاع مقدس • انتقال مفاهیمی همچون انسجام و وحدت ملی در سال‌های دفاع • ایجاد میعادگاهی برای بازماندگان روزهای سخت و جاودانه 	<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد فضای فرهنگی - تفریحی با حفظ مفهوم دفاع مقدس • هماهنگی هر چه بیشتر طرح با توپوگرافی زمین • اهمیت بخشیدن به طبیعت • حفظ پیاده‌راه همت به حقانی با توجه به طرح تفصیلی اراضی عباس‌آباد • رسیدن از مفهوم جنگ یعنی خشونت به صلح و آرامش، نمایش ارزش‌های دفاع مقدس در غالب دو مفهوم جنگ و صلح • ایجاد ارتباط با فضاهای شهری و فرهنگی - تفریحی پیرامون • حفظ دید و منظر

تصویر ۳: باغ‌موزه بستری از خطوط برای
چیدمان عناصر. باغ‌موزه دفاع مقدس، تهران.
عکس: مهدی درخواه، ۱۳۹۱.

Pic3: Garden Museum a base of lines
for layout elements. Holy Defense
Garden Museum, Tehran.
Photo: Mehdi Dorkhah, 2011.

تصویر ۳
Pic3

از مفهوم دفاع مقدس نزدیک ساخت که این امر مستلزم وحدت بین تمامی عناصر و اجزا و همچنین هماهنگی بین بنای موزه و محوطه آن است.

منظره‌سازی باغ‌موزه دفاع مقدس نیاز داشته تا نظام زیبایی‌شناسی ویژه خود را تعریف کند تا در طراحی جزء فضاها و محوطه‌سازی براساس آن اقدام شود. در حالی که دو عامل باغ ایرانی به عنوان الگوی پروژه و سلیقه طراح هدایت‌کننده طراحی پروژه بوده‌اند که موجب چندگانگی، عدم وحدت و عدم ارتباط با عناصر منظر دفاع مقدس شده است (تصویر ۶).

علاوه بر آن انحراف طراح به سوی استفاده از تعبیرات ادبی برای توجیه لایه‌های پنهان به کار گرفته شده در طرح موجب شده تا نشانه‌ها و نمادهای مرتبط با مفهوم دفاع مقدس مهجور مانده و جز تعدادی آلات و ادوات جنگی که حداکثر نقش علامتی و نشانه‌ای دارند و نمادی که حامل معانی چند پهلو و تو در تو باشند به حساب نمی‌آیند، اثر دیگری از نمادپردازی نباشد. اصولاً طرح در این بخش فاقد سناریو و برنامه از پیش اندیشیده برای ساخت و پرداخت منظره‌های نمادگراست.

این مفاهیم و ایجاد مناظر وابسته به آنها، از ابزارهای مهم محسوب می‌شوند. در این نوع از منظر با توجه به ویژگی اصلی منظر که مخاطب محوری یک اصل به شمار می‌رود، باید از حواس بهره برد و ادراک مخاطب را تسهیل بخشید. از آنجا که منظر وابسته به ذهن انسان است، لذا فهم آن وابسته به تفسیر نمادها و نشانه‌هایی است که بتواند خاطرۀ ذهن انسان را فعال کند. خاطرات آشنا به طریق محسوس و عمدتاً از طریق دیده شدن ادراک می‌شوند و ذهن برای دریافت آشنایی آنها دچار مشکل و انفعالات پیچیده و کشف معانی ثانویه نمی‌شود (منصوری، ۱۳۸۳: ۷۳).

از این رو فهم منظر باغ‌موزه دفاع مقدس به عنوان یک کل وابسته به دو نوع ادراک حسی و عقلی است؛ ادراکاتی که ابتدا بر فهم بی‌واسطه و سپس درک نمادها استوار است. نمادهایی که در مرحله ثانوی ادراک منظر مورد توجه مخاطب قرار می‌گیرد و برای فهمیده شدن محتاج دخالت عقل و تفسیر نمادها براساس سوابق ذهن و خاطره‌های اوست (منصوری، ۱۳۸۹: ۶). در منظر روایتی دفاع مقدس می‌توان با ایجاد فضاهایی سلسله مراتبی، حواس مخاطب را در یک کلیت از زمان و حرکت به فهم درست

شرط اصلی معماری منظر یعنی مخاطب محوری از یک سو و دنباله‌روی از حضور اقشار مختلف در جبهه‌های جنگ از سوی دیگر، لازم بود به یک معیار اصلی در طراحی باغ‌موزه دفاع مقدس تبدیل شود؛ اما در طراحی محوطه باغ‌موزه، برای افراد مختلف تدابیری اندیشیده نشده (به عنوان مثال طراحی مکان‌هایی برای کودکان، مکان‌هایی برای نشان دادن حضور زنان در جبهه یا فضاهایی که به بیان مشارکت اقوام در خلق حماسه دفاع مقدس بپردازد) و میزان مخاطب‌پذیری طرح با توجه به محل قرارگیری پروژه در یکی از نقاط پر مخاطب شهر تهران کم است (تصاویر ۴ و ۵).

خوانش منظر به مثابه یک رویداد

منظر روایی منظری است که تمام عناصر و فضا سازی‌های آن در صدد بیان موضوعی خاص باشند. در این نوع از منظر یکسری مفاهیم مانند شکوه و عظمت را می‌توان در یک تصویر دید ولی مفاهیمی همچون ایثار و مظلومیت وجه ذهنی از یک مفهوم هستند و باید در توالی یک مجموعه درک و به عنوان یک رویداد خوانش شوند. بر این اساس دو عامل «زمان» و «حرکت» در درک

تصویر
Pic6

Garden Museum to a single structure and focusing on the structure of the Museum have caused ignoring the outdoors regions of the Garden Museum in landscaping architecture of Holy Defense and reducing the importance of its role in totality of Garden Museum. Reducing the role of Garden Valley in this system has been resulted in low attendance of audiences in it and converting this area into a green space. While interaction of outdoor spaces with the spaces of the Museum was an opportunity to deliver the same message to the audience and create a narrative perspective that could lead to a single entity called “the Garden Museum”; in this approach, the role of the museum in a unity hierarchical system was more important than the current status.

Keywords | Garden Museum, Narrative Perspective, landscape Elements of Holy Defense, Reading of Holy Defense landscape.

Reference list

- Khalilzadeh Moghadam, M. (2015). *Epic and power narrative (Holy Defense Garden Museum, and promote a culture of resistance)*: Directory of Holy Defense Garden Museum.
- Zaker Salehi, G. (2008). *How do we protect the values of the Holy Defense?*, Human Sciences Portal. Available at: <http://www.ensani.ir/fa/content/90870/default.aspx>.
- Abbasi, M. (2014). A study of higher scientific credibility of architecture critique A technique to find the comprehensive meaning of architecture works, *Bagh-e-Nazar Journal*, 10(24): 69-78.
- Assari, F. & Ababd, M. (2012). Development of urban areas in order to protect national defense, Case Study: Holy Defense Garden Museum, *bimonthly Shahrnegar*, 10(59): 103.
- Report of the event and award ceremony, autumn and winter. (2005). Holy Defense Garden Museum, *Sharestan journal*, 2(9/10): 6.
- Mansouri, S. A. (2005). An introduction to Landscape architecture identification, *BAGH-I-NAZAR Journal*, 2(2): 69-78.
- Mansouri, S. A. (2010). Urban Landscape: The control of the qualitative measures with quantitative components, *Manzar journal*, 3(11): 6-7.

تصویر ۶: عدم وجود سلسله مراتب و فضاسازی خاص جهت روایت منظر دفاع مقدس در باغ دره. باغ موزه دفاع مقدس، تهران. عکس: مهدی درخواه، ۱۳۹۱.

Pic6: Lack of hierarchy and certain landscaping to the narrative perspective of the Holy Defense in Garden Valley. Holy Defense Garden Museum, Tehran. Photo: Mehdi Dorkhah. 2011.

Narrative lines of landscape

The Garden Museum of Holy Defense

Arman Miniator Sajadi, M.A. in Landscape Architecture.
arman_miniator@yahoo.com.

Shabnam Mohammadzadeh, M.A. in Landscape Architecture, University of Tehran.
Shabnam_mohammadzadeh@yahoo.com.

Neda BoAlizadeh, M.A. in Landscape Architecture, University of Tehran.
nedaboualizadeh@yahoo.com.

Abstract | Showing the concept of “holy defense” is the main goal for designing of Garden Museum of Holy Defense. The main idea of designing in the project of Garden Museum of Holy Defense in Tehran, stated that is the achievement to an order which is taken from the form of Persian garden that is inappropriate compared to the objective of the project because conveying of the notations in this garden should be tangible for various segments and with presence in the place minimum understanding of the notations should be gained. The landscape of holy defense is a narrative landscape which is presented with different forms of objective or abstract or both, that ignoring this feature in the project causes decorative landscaping and lack of landscaping in the form of hierarchical in the frame of the event to obtain the general notation of holy defense. On the other hand, the detailed plan, has called this region as a cultural recreational area of the city, but for various

reasons a few persons is attended at the outdoor Garden Museum, and Garden Museum has changed to a ceremonial and decorated area rather than a conceptual garden.

According to assessments made on the basis of triple criteria of “comparison of the plan with holy defense landscape”, “attracting of the person” and “reading of the landscape as an event”, Garden Valley, “hidden element” in the process of the perception of the persons has been of holy defense that has symptomatic and non-epic landscaping.

Landscape of holy defense is essential to be a product of companion elements and its concepts should be interacted with each other. While the landscaping took place in the Garden Museum of Holy Defense, is a product of some holy defense elements, regardless to the security and intellectual perceptions related to understanding the implications of the war. Also the decadence of the architecture landscape project of